

prof. dr hab. Andrzej Banachowicz

Poznań 10.05.2024 r.

Uniwersytet Artystyczny

im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu

dziedzina: sztuka

RECENZJA

w postępowaniu habilitacyjnym

dr JANUSZA JANCZEGO

sporządzona z postanowieniem

Rady ds. Stopni

Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie

Nr 32/2024 z dn. 26.03.2024 r.

Podstawowe informacje o habilitancie

Pan dr Janusz Janczy uzyskał dyplom magistra sztuki z wyróżnieniem w 1999 roku na Wydziale Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, promotorem był Pan prof. Jerzy Nowakowski, a tytuł pracy artystycznej to: *Bez tytułu*, a pisemnej: *Twórczość*.

Dyplom doktora sztuk plastycznych w dyscyplinie „sztuki piękne” nadany Uchwałą Rady Wydziału Rzeźby uzyskał On w 2010 r. na Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie.

Tytuł rozprawy doktorskiej: *Rzeźba – esencje: Droga dialogu z materią*.

Promotor: Józef Murzyn, prof. ASP

Recenzenci: Wojciech Sęczawa, kw. II st. ASP w Gdańsku, prof. Jerzy Nowakowski.

Pan dr Janusz Janczy jest zatrudniony na Wydziale Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie i tak:

W latach 2006-2009 w ramach studiów doktoranckich godziny praktyk dydaktycznych w pracowniach rzeźby oraz godziny zleczone.

6.10.2009-5.10.2010 – asystent, pełny etat – mianowanie

6.10.2010-30.09.2012 – asystent, pełny etat – mianowanie

1.10.2012 – nadal – adiunkt, pełny etat – umowa o pracę

Od 2017 roku kieruje Pracownią Rysunku III na Wydziale Rzeźby

W latach 2009-2013 w ramach godzin zleconych prowadzi przedmiot: Rzeźba (na Wydziale Grafiki Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie).

Pan dr Janusz Janczy miał 16 wystaw indywidualnych, z których wymienię te po uzyskaniu stopnia doktora:

2020

Struktura Bieli, Galeria Oranżeria, Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku

2020

Wystawa fotografii obiektów i instalacji efemerycznych, Galeria Projektor, Jarosławski Ośrodek Kultury i Sztuki, Jarosław

2019

Kreatives Recycling (z Ariane Kipp) w galerii raum für zeitgenossische kunst laurentiu feler w Art Weekend Nürnberg, Norymberga

2019

Ptak w górze a w dole ławica ryb (z Ariane Kipp), Galeria Domu Norybberskiego, w ramach Crecow Art Week KRAKERS 2019, Kraków

2015

Pejzaż podręczny, BWA w Tarnowie

2010

Exodus, wystawa malarstwa w przestrzeni publicznej, Galeria Twórców, Tarnów

2010

Rzeźba-esencje, Galeria Miejska BWA w Tarnowie

Przed uzyskaniem stopnia doktora Pan dr Janusz Janczy miał 23 wystawy indywidualne w Polsce oraz w Niemczech i Austrii.

Udziały w wystawach grupowych Pana dr Janusza Janczy po uzyskaniu stopnia

doktora – to 23 udziały, z których wymienię kilka ostatnich:

2023

Na krawędzi 2. Pogranicza po_rysunkowej przestrzeni, BWA w Kielcach, Galeria ASP Piotrkowska 68 w Łodzi, Galeria Sztuki Współczesnej „Chłodna 20” w Suwałkach

2023

Pomiędzy – formą, materią, skalą II, Międzynarodowa wystawa małej formy rzeźbiarskiej, Galeria BWA u Jaksy w Miechowie

2022

Struktury Powiązań/ 3. Spotkania Krakowskie 2022 TERYTORIA, Galeria Biała, NCK, Kraków

2022

Tarnowianie. I Tarnowskie Biennale Sztuki 2022, Centrum Sztuki Mościce, Tarnów

2021-2022

Na krawędzi 2. Pogranicza po_rysunkowej przestrzeni, Krakowski Salon Ekonomiczny NBP, Kraków, Galeria Tichauer, Tychy, Centrum Giełdowe S.A., Warszawa

2021

Przestrzeń kontrolowana wraz ze studentami z Pracowni Rysunku III, Wydziału Rzeźby ASP w Krakowie, Galeria Sztuki BWA Jatki w Nowym Targu

2021

Spotkanie, Galeria Odnowa, ASP im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi

2020

Herbarium Novum, Efflorescentiae, Galeria Miejska BWA w Bydgoszczy.

A przed uzyskaniem stopnia doktora Pan dr Janusz Janczy miał 7 udziałów w wystawach zbiorowych.

Pan dr Janusz Janczy otrzymał następujące nagrody i stypendia:

Po uzyskaniu stopnia doktora

2017 Nagroda Rektora – zespołowa II stopnia

2014 Nagroda Rektora – zespołowa II stopnia, dla członka zespołu Wydziału

Rzeźby

2014 Nagroda Główna na konkursowej wystawie Struktury Miasta (I Salon Wiosenny) BWA Tarnów

2012 Nagroda Rektora za osiągnięcia w pracy dydaktycznej

Przed uzyskaniem stopnia doktora

Nagrody w corocznych przeglądach twórczości członków ZPAP Oddział w Tarnowie (Okręg Krakowski) w Galerii Miejskiej BWA w Tarnowie

2010 Nagroda Starosty Tarnowskiego

2009 Nagroda Zarządu Głównego ZPAP

2007 Nagroda Starosty Tarnowskiego

2005 Nagroda Główna Prezydenta Miasta

2004 wyróżnienie

2001 druga nagroda

2002 Nagroda za rzeźbę Gustaw Wiedanz Preis für Plastik 2002 przyznana przez Gustaw Wiedanz Stiftung przy Burg Giebichenstein i Hochschule für Kunst und Design w Hule, Niemcy

2002 Roczne stypendium na studia w Niemczech Sharespeare-Studienstipendium przyznane przez Alfred Toepfer Stiftung F.V.S w Hamburgu

2000 Stypendium DAAD na roczny pobyt na studiach w Niemczech.

Pan dr Janusz Janczy posiada publikacje twórczości w wydawnictwach książkowych, katalogach, czasopismach, udzielał wywiadów oraz prezentuje twórczość na stronach i portalach internetowych, z których wymienię te ostatnie:

2023

Strony internetowe promujące wystawy grupowe realizowane w ramach drugiej edycji projektu Na krawędzi. *Pogranicza po_rysunkowej przestrzeni* (katalog w trakcie realizacji)

https://www.bwakielce.art.pl/event/na-krawedzi-pogranicza-po_rysunkowej-przestrzeni-2 (dostęp 05.07.2023)

<https://www.bwakielce.art.pl/fotorelacje/fotorelacja-z-werniasazu-na-krawedzi-2> (dostęp 05.07.2023)

https://www.asp.lodz.pl/index.php/pl/galeria-asp-piotrkowska-68/3911-na-krawedzi-2-pogranicza-po_rysunkowej-przestrzeni (dostęp 05.07.2023)

https://www.suwalki24.pl/article/1,na-krawedzi-2-pogranicza-po_rysunkowej-przestrzeni-nowa-wystawa-w-gsw-chlodna-20-zdjecia (dostęp 05.07.2023)

2022

Janusz Janczy. *Sześć cielesnych epizodów*, „Zeszyt Rzeźbiarski Ciało” 2022, nr 11, s. 44-52, wydany przez ASP we Wrocławiu. Dostępny także w formacie pdf pod adresem:

<https://www.asp.wroc.pl/sites/default/files/document/zeszyt-rzezbiarski-nr-11-cialo-2022.pdf> (dostęp 08.07.2023)

Wirtualny spacer po wystawie *Pomiędzy – formą, materią, skalą*. II Międzynarodowa Wystawa Małej Formy Rzeźbiarskiej w Galerii BWA U Jaksy w Miechowie w 2002 roku.

<https://www.ai360.pl/panoramy/1136.bwa-u-jaksy> (dostęp 25.04.2023)

Katalog z grupowej wystawy *Na krawędzi. Pogranicza po rysunkowej przestrzeni*, wydawnictwo ASP im. Jana Matejki w Krakowie, s.42-45, ISBN 978-83-665-64-50-3.

Ocena autoreferatu oraz pracy habilitacyjnej

Jak widać z powyższego podsumowania dotychczasowej działalności artystycznej oraz pedagogicznej Pana dr Janusza Janczy - jest ona już bardzo duża i znacząca. Jest ona również bardzo konsekwentnie realizowana przez habilitanta w całym okresie poprzedzającym obecną ocenę, pomimo radykalnych niekiedy zwrotów i zmian artystycznych konwencji stosowanych przez habilitanta.

Zgodnie z wymogiem formalnym Pan dr Janusz Janczy zrealizował i wskazał do postępowania habilitacyjnego osiągnięcie jakim jest wystawa indywidualna, zatytułowana *Struktura bieli* i składa się na nią zestaw prac. Wystawa zorganizowana

została w Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku w 2020 roku. Założenie koncepcyjne i narracyjne wystawy realizuje 10 obiektów. Sześć z nich to wieloelementowe kompozycje, w których strukturę wpisane zostały wybrane kameralne prace, zrealizowane w latach poprzednich i prezentowane na innych wystawach. Wynika to z założeń wystawy omówionych w autoreferacie. Wystawę tworzą więc następujące obiekty:

1. *Struktura bieli/Ława*, 2020, str. 169

tworzywo sztuczne, papier, akryl, wosk, 78x78x165

2. *Struktura bieli/Łóżko*, 2020, str. 172

W skład ekspozycji wchodzi też prace:

- *Struktura bieli/S-4.4*, 2019

- *Struktura bieli/S-1.2* (drugi wariant kompozycji S-1.1, 2018)

tworzywo sztuczne, folia aluminiowa, glina samoutwardzalna,
170x250x53cm

3. *Struktura bieli/Budowla*, 2020, str. 180

Kompozycję współtworzą:

- *bez tytułu/Księżycowy...*, 2018

- *Struktura bieli/S-4.2*, 2019

obie prezentowane wcześniej na wystawach

tworzywo sztuczne, masy plastyczne, granit, agat, akryl, skorupki owoców
liczi, 84x92x76 cm

4. *Bez tytułu/Początek*, 2017, str. 188

kartonowa podstawka pod tort, skrawki miedzi ϕ 17,5 cm (w oprawie 50x50 cm)

5. *Struktura bieli/Obserwatorzy*, 2018, str. 194

druk, tworzywo sztuczne, selenit, kwarc tytanizowany, 101x40x41 cm

6. *Bez tytułu/Ezoteryczny*, 2017, str. 194

papier, farba, tworzywo sztuczne, szklana kulka, 16x27,5x17 cm

7. *Struktura bieli/Przedpokojowy*, 2020, str. 198

W skład kompozycji wchodzi także praca:

- *Membryt* – kolekcja, 2017

tworzywo sztuczne, papier, farby, 75x110x65 cm

8. *Struktura bieli/Krzesło*, 2019

tworzywo sztuczne, papier, farba akrylowa, 91x55x58 cm

9. *Struktura bieli/Stół analityczny II*, 2020

Kompozycję współtworzą prace:

- *Zimowy modernizm 2.0*, 2018
- *Jezioro IV*, 2018
- *Jezioro V*, 2018

tworzywo sztuczne, stół, papier, agat, zasuszone liście i gałązki roślin,

farba akrylowa, 95x150x114 cm

10. *Struktura bieli/Szafka*, 2020

Forma wykonana z tworzywa sztucznego i barwionych piór, zawierająca drobne wcześniejsze inspiracje i prace m.in. *Miasto III* (2015), *Miasto V*

(2019), *bez tytułu/Zapach* (2016) oraz „etiudy” z cyklu *Glamour* (2018),
186x50x24 cm.

W pracach tych zawarta jest cała głębia koncepcji autora, która przybliży nam Jego ideowe tło oraz „narzędzia” za pomocą których tworzy swój przekaz. A tworzy go za pomocą bardzo różnych materii i materiałów – folii aluminiowej, kartonu czy papierowej taśmy, piór, gałązek, różnych skrawków rzeczywistości, wosku i nade wszystko – płyt pcw, tworzyw sztucznych, z których tworzy obiekty, półki, jakby meble – ławy, krzesła i stoły, szafki i łóżka – malowane najczęściej akrylem na białą. Ta tytułowa „Struktura bieli” tworzy swoiste działanie efemeryczne w ciągłym eksperymencie i relacji potencjału formalnego – do semantycznego. Elementów natury czy tanich materiałów odpadowych. Nadawania im znaczeń i wartości w porządku formalnym, często w układzie kontrastowych zestawień obiektowych, czy abstrakcyjnych – form – niekiedy również z wyraźną tendencją – do obszaru estetycznych wartości. W tych geometrycznych układach – strukturach przestrzennych obiektów odnajduję odniesienia do symbolicznej przestrzeni kulturowej człowieka – ale i też do historycznych działań – konwencji formalistycznej czy sztuki abstrakcji – artystów XX wieku. Wszystkie te 10 habilitacyjnych prac staje się nośnym medium symbolicznego świata współczesnych idei w relacji do dynamicznych tendencji naszego czasu – zmian społecznych i mentalnych. Habilitant tworzy więc obiekty – prace, które stają się zbiorem treści, a nawet metafor ze swoistym mostem pomiędzy przeszłością a teraźniejszością. Pomiędzy znaczeniami przedmiotów i alternatywnymi – w zamyśle – wersjami

zdarzeń, które stają się nowymi zbiorami – nowych znaczeń odczytywanymi obecnie na warunkach habilitanta. Te kreowane – rozbudowane – habilitacyjne – obiekty – instalacje – wszystkie powyższe aspekty warsztatowo-technologiczne – opisuje i przywołuje dr Janusz Janczy w Autoreferacie. Jest on bardzo dobrym uzupełnieniem tych wszystkich zamiarów artystycznych zawartych w realizacjach, które autor w treściach przywołuje i omawia. Ten cały zestaw nosi w sobie bardzo dużo wartościowych konotacji, które potrafi autor tak używać i wykorzystywać – aby widz mógł zanurzyć się w ich „platformie świadomości” – w procesie komunikatów – zabiegów na otoczeniu – ale i samym sobie. Na tworzeniu swoistych fikcji artystycznych – zasilanych potencjałem użytych obiektów, przedmiotów i ich wzajemnych związków – tradycyjnej formy i funkcji – w gamie różnych motywów i ich wizualnej symboliki. Napięcie pomiędzy zmysłowym porządkiem Jego instalacji o wyczuwalnym – ale niewidzialnym światem wartości – idei przekazu. Inspirujących odniesień do cywilizacji, ale i egzystencji człowieka i jego wyobraźni. Procesu uaktualnienia twórczego namysłu aktywizującego siły współczesnego przekazu sztuki.

I tutaj – w tych powyższych treściach i ich zapisach – habilitacyjnego przekazu – widzę i czuję – to co jest istotą postępowania habilitacyjnego – oraz wymogiem formalnym – a więc widzę i stwierdzam znaczny wkład autora w rozwój dyscypliny. Wkład na bazie przeżyć zagęszczonych w mojej – naszej wyobraźni. Tam gdzie „pamięć rodzaju ludzkiego” uzyskuje formę symboli, pra-obrazów wyrażających ówczesne stany i uczucia, na których oparta została nasza kultura. A analizowany

obecnie potencjał habilitacyjny „Struktury bieli” dotyka bytu materii przez co nieuchwytny byt prawdy – czuję, że się może nam przybliżyć. I choć jest to fenomen, który istnieje raczej w naszym przeczuciu i pragnieniu, mam przeświadczenie, że tę prawdę doświadcza ze mną wielu z państwa.

Konkluzja

Pan dr Janusz Janczy posiada bardzo dobry warsztat twórczy dla wyrażania zgłębianych treści. Pisemna praca habilitacyjna wraz z obiektem tworzą spójny przekaz, który daje mi panoramę stanu myślenia i siły przekazu autora. Habilitant potrafi w sposób wartościowy dokonywać przemiany pojęć artystycznych i pogłębiać materię przekazu tak, żeby znajdowała się przestrzeń kontemplacji dla widza. Ta rozbudowana często warstwa obiektowa przekazu jest tak sformułowana, że w dobrych proporcjach, eliminując to co jest zbędne odbiera się w skupieniu „podskórne” bogactwo każdego z tych 10 proponowanych zestawów. Tak więc – w atmosferze pewnej tajemniczości – możemy analizować ten zbiór form i przedmiotów – znajdując powody powołania takiego a nie innego warsztatu dla zapisu treści. Habilitant przywołując kolejne „obrazy” z codzienności zdaje się mówić w klimacie – symboliki bieli – jak bardzo wszystko jest ulotne. Stąd też – jak sądzę – te poszukiwania form jednak zwięzłych i uproszczonych autora stwarzają sposób na twórcze ujarzmienie – uciekającego i przenikającego się z przeszłością – czasu.

Dlatego podsumowując recenzję stwierdzam z przekonaniem, że swoją postawą –

dorobkiem artystycznym i pedagogicznym oraz rozprawą habilitacyjną a więc umiejętnościami oraz otwartym umysłem Pan dr Janusz Janczy zasługuje na przyznanie Jemu stopnia doktora habilitowanego.

Z poważaniem

prof. dr hab. Andrzej Banachowicz